

A

B

C

D

E

F

G

H

I

J

K

L

M

N

O

P

R

S

T

U

V

X

Y

Z

MAŁOPOLSKIE

Nr

7446

1. Obiekt

BUDYNEK MIESZKALNY / "WILLA MARYA" / -ul. Jagiellońska
nr 60

2. Czas powstania

1908 r.

3. Miejscowość

NOWY SĄCZ

4. Adres Nowy Sącz ul. Jagiellońska
nr 60

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo nowosądeckie

gmina Nowy Sącz

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna

przed 1 VI 1975

województwo krakowskie

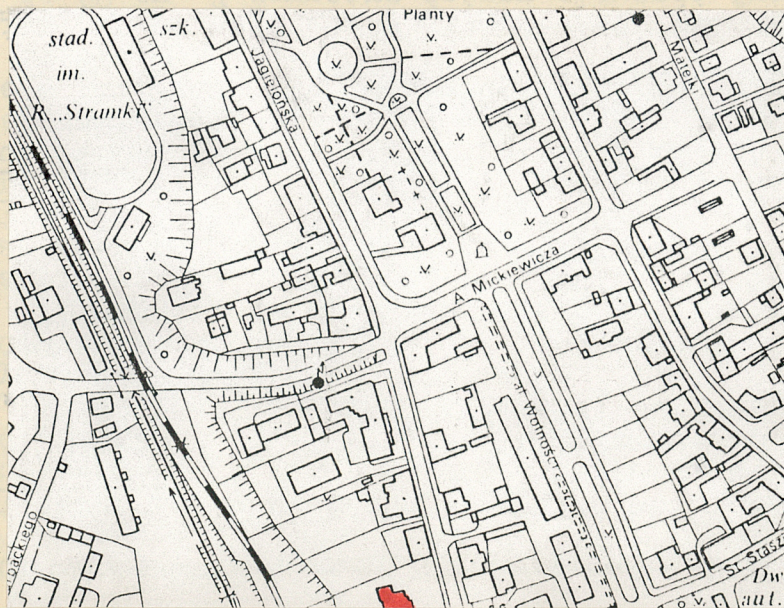
powiat Nowy Sącz

9. Użytkownik i jego adres

mieszkanie prywatne
Wojewódzki Ośrodek Kultury
Nowy Sącz-Jagiellońska 60

10. Rejestr zabytków

Nr K4 A 679 data 16.03.93
w A-633 16.03.1992

"Willa Marya" jest budynkiem mieszkalnym wzniesionym w 1908 roku przez Tadeusza Kijasa, lekarza sądeckiego. Swoją nazwę otrzymała od imienia żony fundatora. Budynek został pobudowany według projektu architektonicznego Jana Perosia / architekt szkoły lwowskiej, wieloletni budowniczy m. Nowy Sącz - m. in. ratusza, kamienic przy ul. Konarskiego /. Secesyjna rezydencja zamożnego lekarza była w latach międzywojennych odwiedzana przez osobistości życia politycznego i kulturalnego / gościł tu m. in. Bolesław Wieniawa-Długoszowski, Jan Wiktor, Władysław i Tadeusz Dobrzański /. Zachowane do dziś meble w tzw. "stylu góralskim" projektował wedle tradycji rodzinnej Stanisław Ignacy Witkiewicz.

Budynek od czasu powstania przetrwał bez większych zmian / zmiana została jedynie balustrada werandy-tarasu przy elewacji południowej i zachodniej /. Od roku 1923 w budynku tym mieściła się pracownia malarska art., prof. Bolesława Barbackiego. Obecnie w części frontowej, zajmowanej przez Wojewódzki Ośrodek Kultury znajduje się poświęcona artyście galeria malarstwa.

W latach powojennych w części budynku użytkowany był przez organizacje polityczne i społeczne m.in. ZMP, ZHP, Cegielnię Biegonice i Bank Gospodarki Żywnościowej. Od 1991 roku znajduje się WOK.

Budynek w typie podmiejskiej rezydencji mieszczańskiej, secesyjny, o bogatym detalu architektonicznym i rozwiązaniach / baszty, wykusze, arkadki, wieżyczki /. Wzniesiony na planie wieloboka, murowany z cegły, tynkowany. Nakryty dachami czterospadowymi, pulpitowymi, pokrytymi dachówką.

Sytuacja. Willa usytuowana jest na południe od centrum miasta, przy ulicy Jagiellońskiej 60, po jej zachodniej stronie. Położona jest w głębi rozległej działki siedliskowej / dz. nr 59, obr. katastralny 76 /, otoczonej płotem z metalowej siatki, porośniętej licznymi drzewami. Od zachodu posiada oś widokową na dolinę przepływającego Dunajca.

Budynek wzniesiony na planie wieloboka / zbliżonym do trójkąta równoramiennego /, oflankowany od pld-zach basztą na planie koła. Budynek murowany z cegły, tynkowany, w części północnej podpiwniczony. Parterowy, z poddaszem użytkowym-mieszkalnym. Nakryty dachami czterospadowymi pulpitowymi, pokrytymi dachówką.

Materiał, konstrukcja, technika.

Fundament wykonany z betonu, kamienia i cegły. Ława fundamentowa o grubości od 60 do 80 cm. Budynek podpiwniczony w części północnej, z piwnicami dostępnymi zejściem kamiennymi schodami w przyziemiu elewacji i przedpokoju wewnątrz budynku. Piwnice o przeznaczeniu magazynowym, pierwotnie z częścią mieszkalną przeznaczoną dla stróża.

Ściany murowane z cegły ceramicznej, palonej; o zróżnicowanych grubościach od 40 do 60 cm. Z zewnątrz ściany elewacji frontowej / wsch / z licowaną, nagą cegłą do wysokości 1/2. W pozostałych elewacjach tynkowane jasnymi, gładkimi tynkami. W przyziemiu ściany budynku w okładzinie kamiennej, podobnie ściany tarasu-werandy. Taras z betonową wylewką, ujęty metalową balustradą.

Stropy zamknięte, płaskie, tynkowane. Pierwotnie w większości stropy z fasetami i bogatym detalem sztukatorskim. Obecnie zachowane dwa reprezentacyjne: w pomieszczeniu nad d. salonem / galeria / i pokojem / d. jadalnia /. Nad galerią strop z fasetą dekorowany sztukaterią z motywami rozet roślinnych i wici. Nad dawną jadalnią bogata sztukateria gipsowa o motywach góralskich / gwiazdy, rozety sosrębowe, wic roślinna, szarotki / wypełniająca pole główne i ścianki fasety. Nad przedpokojem świetlik przeszklony taflowo.

Podłogi w pomieszczeniach mieszkalnych parkietowe, na legarach, dębowe.

Okna w większości dwuskrzydłowe, czterokwaterowe, mocowane w futrynach skrzyniowych. Stolarka okienna nietypowa, lakierowana w kolorze ciemnym. Otwory okienne smukłe, prostokątne, bez obramień, z podokiennikami masywnymi, pobitymi blachą. Drzwi do większości pomieszczeń dwuskrzydłowe, płycinowe, w futrynach skrzyniowych, lakierowane. Futryny obwiedzione deskowymi, profilowanymi opaskami. Drzwi z sieni do przedpokoju przeszklone z witrażami kolorowymi o motywach roślinnych. Otwory drzwiowe, prostokątne, wysokie.

Dachy o więźbie krokwiowo-stolcowej, czterospadowy, pulpitowy, nad basztą namiotowy, pokryte dachówką ceramiczną.

Wyposażenie wnętrz. W części mieszkalnej zachowane wyposażenie z czasu powstania obiektu. W reprezentacyjnym pomieszczeniu d. jadalni opisany wyżej strop o bogatej sztukaterii. Pomiędzy jadalnią a d. salonem zabudowana, dawna ściana rozsuwana. Deski przepierzenia polichromowane, z motywami roślinnymi i geometrycznymi. W części górnej okienka witrażowe wykonane w krakowskiej f-mie Gabriela Żeleńskiego. Witraże secesyjne z motywami kwiatów. Od strony salonu ścianka dekorowana motywami wazonów kwiatowych i girland roślinnych.

c. d. na wkładce

14. Kubatura ok. 2 200 m ³	15. Powierzchnia użytkowa ok. 500 m ²	16. Przeznaczenie pierwotne rezydencja mieszczańska	17. Użytkowanie obecne mieszkanie prywatne galeria malarstwa przy WOK-u
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Budynek był uszkodzony podczas działań wojennych 1944r. Remontowany w latach 1940-tych. Remont kapitalny wykonano w latach 1960-tych. Drobne naprawy w 1987 i adaptacja na galerię w 1991 r.		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Obiekt ogólnie w stanie dobrym. Wymagane niezbędne prace dekarские i osuszeniowe murów / izolacje przeciwwilgociowe/	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Budynek należy otoczyć opieką konserwatorską. Przeprowadzić niezbędne ekspertyzy mykologiczno-budowlane i architektoniczne.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Marek H. Grabski kwiecień 1992 r.
..... imię, nazwisko, data, podpis
plany archiwalne / ksero / J. Perosia z 1905
plany, rysunki
..... imię, nazwisko, data, podpis
zdjęcia fotogr. mgr M. Grabski kwiecień 1992 r.
..... imię, nazwisko, data, podpis
miejsce przechowywania negatywów Muzeum Okręgowe w N. Sączu

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

22. Bibliografia

1. Urząd Wojewódzki w Nowym Sączu - Wydział Planowania i Architektury - Akta Budowlane nr 1567.
2. Archiwum domowe - udostępnione przez p. H. Ślepiak ul. Jagiellońska 60

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

WKLADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTEKÓW ARCHITEKURY I BUDOWNICTWA

ZAŁĄCZNIK NR 1

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
N O W Y S A C Z	Bud.mieszk. - "Willa Marya "	- ul. Jagiellońska 60
		C.d. opisu + fot.

elewacja frontowa / widok od pld-wsch /

Wkładkę założył: mgr M.H. Grabski IV 1992 r.
(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Muzeum Okręgowe
w N. Sączu

c.d. pkt 13.

W dawnej jadalni zachowane meble w " stylu góralskim " proj. prawdopodobnie St.I. Witkiewicza, a także snycersko dekorowane półki nad ścianami.

Ogrzewacz kaflowy w d. jadalni wykonany z białych palonych, malowanych kafli ceramicznych. Kafle o dekoracji kolorystycznej z motywami geometrycznymi i roślinnymi / kwiatowymi /.

W przedpokoju zachowany kaflowy kominiek, z ciemnych palonych i dekorowanych kafli.

Elewacje. Frontowa - wschodnia/ siedmioosiowa, z wysuniętym trójosiowym ryzalitem i uskokowymi skrzydłami. Przed frontem taras-weranda kamienna z metalową balustradą. Elewacja tynkowana gładkim tynkiem, ze ścianą do 1/2 wysokości z licowanej cegły. Otwory okienne i drzwiowe prostokątne, smukłe, z nadprożami wyprofilowanymi w okładzinie, zrobnicowanymi. W ryzalicie środkowym wyprofilowane wydutne łuki zwieńczone klincami i uskokowymi nasadnikami u podstawy. W części południowej elewacji w nadprożach proste obramienia tynkowe z uszakami zaakcentowanymi kołami. W części północnej ceglane łuki odcinkowe z klincem w nadprożach. Otwory okienne z masywnymi betonowymi podokiennikami. Kondygnacja parteru wydzielona wydutnym, masywnym gzymsiem, nad który wznoszą się ścianki szczytowe, masywne, uskokowe, osłonięte dachówką. Nad częścią południową ścianka o łamanej wolutowej linii z pozornymi arkadkami. W kondygnacji poddasza balkon o metalowej balustradzie oraz prostokątne okno balkonowe z prostym profilowanym obramieniem z kluczem i uszakami. Okno w części północnej poddasza małe prostokątne z dodatkowymi półkoliście zamkniętymi otworami w nadprożu. Nad nim wyprawadzona w tynku pozorna ścianka szczytowa. Nad okapem dachu niesymetryczna ścianka w formie muru strzelniczego kryta dachówką i oflankowana małym wykuszem z przeprutymi smukłymi okienkami, nakryty ostrosłupowy hełmem z iglicą. Pod ścianką stylizowane litery "WILLA MARYA". W części środkowej plakietka z orłem. Nad skrzydłem północnym elewacji / na oknem d. kancelarii / plakietka ceramiczna, mozaikowa z popiersiem Es-kulapa. W narożniku ściany zewnętrznej tego pomieszczenia kamienna figurka M. Boskiej na wsporniku, osłonięta kamiennym stylizowanym baldachimem. W ceglany licu ściany ryzalitu frontowego umieszczona w 1991 roku tablica pamiątkowa z płaskorzeźbą przedstawiającą art. prof. B. Barbackiego.

verte !

Wzr. 02/1978

c.d. pkt 13

Elewacja tylna / zachodnia / - nieregularna, z tarasem w części południowej. Tynkowana gładkim, jasnym tynkiem. Od południa oflankowana małą basztą na planie koła. Otwory okienne smukłe prostokątne, bez obramień.

Elewacja boczna / południowa i północna / tynkowane gładkimi jasnymi tynkami, nieregularne, z prostokątnymi otworami okiennymi. Elewacje bez szczególnego wyrazu i detalu architektonicznego.

Rzut. Budynek na nieregularnym planie, o formie zbliżonej do równoramiennego trójkąta. Układ pomieszczeń trójosiowy.

Bryła masywna, parterowa, z poddaszem użytkowym-mieszkalnym. Nakryta strómych dachami zwieńczonymi drewnianą wieżyczką z chełmem i iglicą.

Budynek posiada instalację elektryczną, wodnokanalizacyjną i c.o.

elewacja południowa / ogrodowa /

mozaikowa plakietka
Eskulapa

figurka M. Boskiej
w narożniku elewacji frontowej

1. Miejscowość

N O W Y S ą C Z

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Bud. mieszk. " Willa Marya " - ul. Jagiellońska 60

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Fot. dodatkowe.

wnętrze dawnego salonu / ob. galeria malarstwa /

wnętrze dawnej jadalni z meblami i wystrojem
z czasu powstania budynku

mgr M.H. Grabski IV 1992 r.

Wkładkę założył:

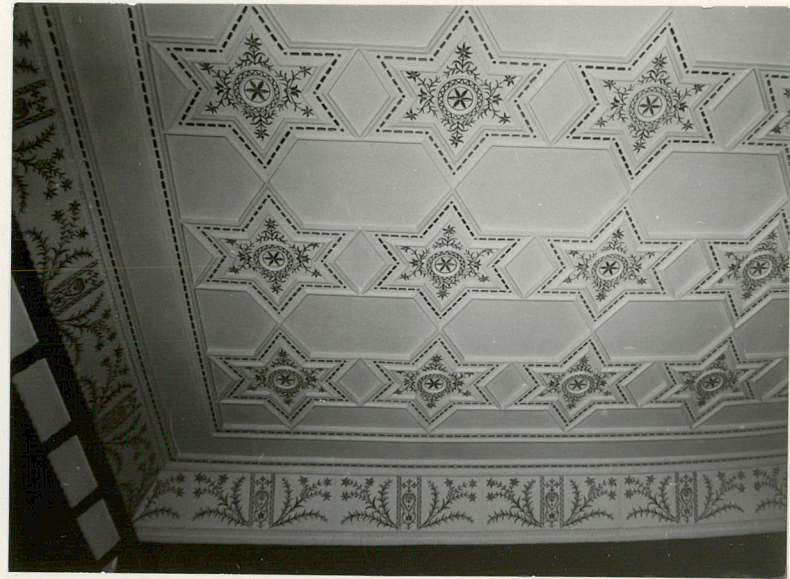
(imię, nazwisko, data)

Muzeum Okręgowe N. Sącz

Miejsce przechowywania negatywów:

kominek w przedpokoju

strop nad d. jadalnią / sztukateria o motywach
" góralskich " /

1. Miejscowość

NOWY SĄCZ

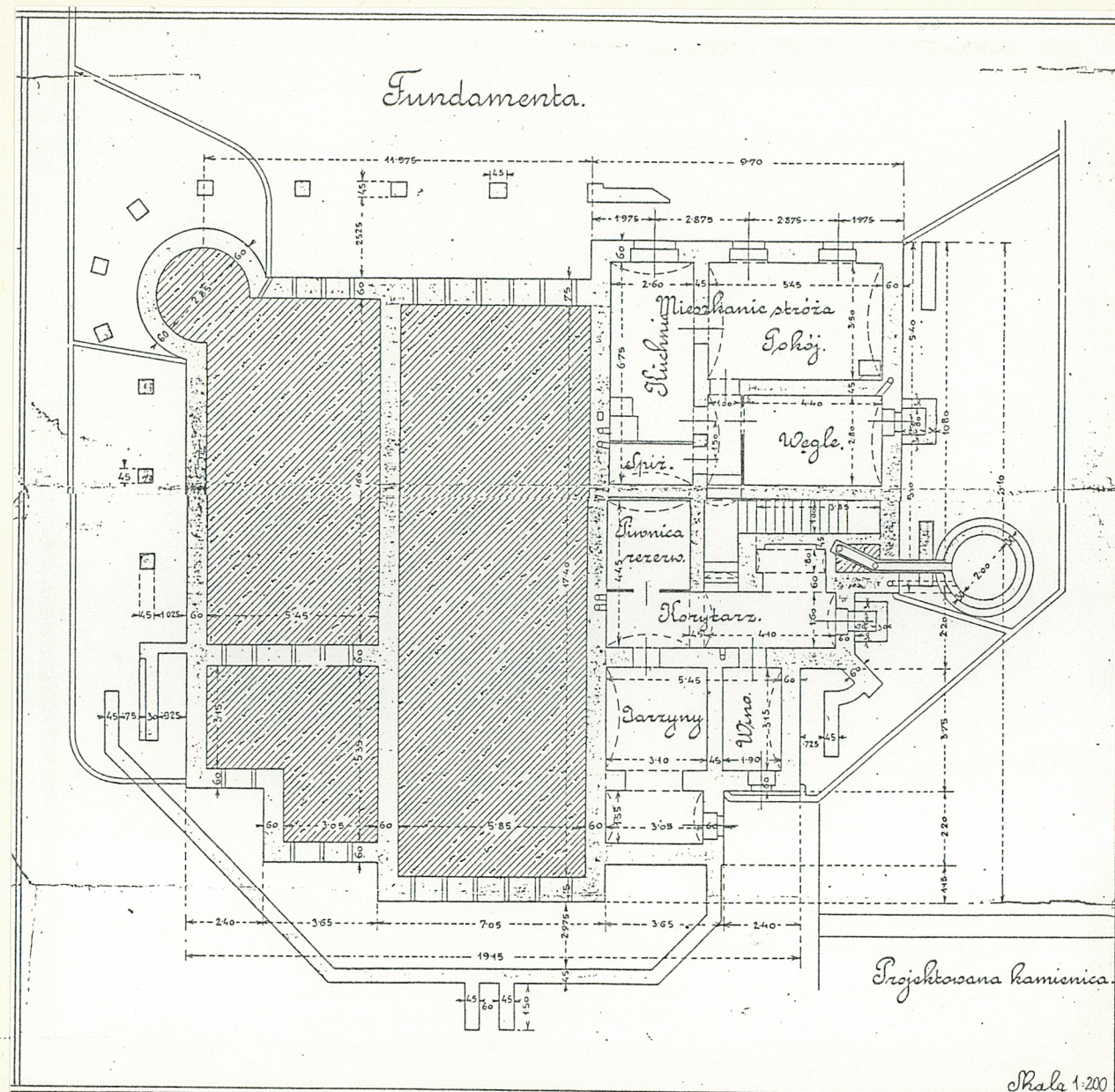
2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Bud. mieszk.
"Willa Marya"

3. Zawartość wkladki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Projekt architektoniczny
budynku arch. Jana Perosia
z 1905 r. / zreal. 1908 /
Kserokopia / pomn. do
skali 1 : 200 /

Rzut przyziemia

Wkładkę założył: mgr Marek H. Grabski
IV 1992 r. (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: _____

Skala 1:200

Wzór ODZ 1978

Projekt architektoniczny
 arch. J. Perosia z 1905 r.
 / zreal. 1908 /
 Kserokopia / pomn. do
 skali 1 : 200 /

Rzut parteru

